

SUMMER 2011 VOLUME 6

ع

تابستان ۱۳۹۰

توشه

ISSN 2153-4969

فصل نامه



خیال



مکاشفه ای در درون بررسی نقاشیهای سام نجاتی

مژگان مظفری "مستانه"



نام اثر: فریاد

"سام نجاتی" (متولد ۱۳۶۰ ش/۱۹۸۱م)، نقاش جوان ایرانی ساکن امریکاست. او که نقاشی را در ابتدا نزد یکی از بستگانش آموخت با ورود به هنرستان هنرهای تجسمی پسران "کمال الملک" به تحصیل آن ادامه داد.

وی پس از اتمام تحصیلات هنرستان به



نام اثر: طلوع صبح

شاگردی چند تن از اساتید ایرانی نظیر هانیبال الخاص و احمد و کیلی می‌پردازد. سام سپس عازم امریکا شد و در دانشگاه سانفرانسیسکو به تحصیل نقاشی پرداخت. نقاشی‌های اخیر او حاصل آموزش و نمایشگاه‌هایی است که در امریکا برگزار کرده است.

نقاشی‌هایی با روند و سیاق اکسپرسیونیسم انتزاعی! آثاری با کنش آزادی طلبانه.

در نقاشی‌هایی که بنا بر اکسپرسیونیسم انتزاعی روی بوم جان می‌گیرند، دو شیوه برخورد هنرمند مشاهده می‌شود:

۱: کنشی، پرتحرک و رفتارگرا؛

۲: ساده و عاری از تحرک.

تابلوهای "سام نجاتی" از نوع اول هستند. ضرب قلم‌ها و بافت‌هایی که نقاش بر آنها تأکید می‌ورزد و احساس آنی او در پدید آمدن اثر با حرکتی بی‌پروا و جسورانه برای بیان درونی ناشناخته همراه است. نوعی تپش و نوسان!

استفاده از سیاه آمیخت‌ها و خاکستری‌ها در کنار فام‌ها با ضرب آهنگ قلم موی که به ناگهان تغییر مسیر می‌دهد ما را به یاد آثار "ویلم د

کونینگ^۳ می‌اندازد، ولی با تعمق بیشتر این حس از بین می‌رود! شاید دلیل تمایز، شکل‌گرایی د کونینگ است. آثار سام نشان‌دهنده انسان ذهن‌گرایی است که بیشتر به احساسات و بیان درون می‌پردازد تا وجود فیزیکی و ظاهری. نوعی تأکید بر محتوی و معنی، معنایی که اصرار بر طغیان دارد! در تابلوهای این نقاش، "بافت" عنصری است که قبل از عناصر دیگر مطرح می‌شود. در ابتدا بافت انتزاعی به سمت نوعی هرج و مرج گرایش داشته که با ساماندهی خوب نقاش هویت شاخصی می‌یابد.



نام اثر: سرکشی

ارزش انرژیها در کناره‌های تابلو همانند مرکز آنهاست و این امر راحتی گردش چشم را در آثار امکان‌پذیر کرده است. آزادی رفتار هنرمند در هنگام خلق اثر، تأثیر عمیقی بر مخاطب می‌گذارد. به نحوی که تأویل شخصی هر بیننده را به همراه دارد. نوعی کشف و شهود برای یافتن پیام‌های جدید! رنگ، عنصر بیانی دیگری است که سام نجاتی به آن پرداخته است. نسبت حساب شده رنگ‌ها و هماهنگی آنها به شیوایی آثار افزوده است و توهم عمق با ارائه خاکستری آمیخته‌ها شدت می‌گیرد. روابط میان رنگ‌ها، بافت‌ها، خط‌ها و... با کنش و واکنش‌هایی همراه

است که نسبت به کل آثار نوعی حرکت آهنگین به وجود می‌آورد. موسیقی که با ضرب آهنگی سریع آغاز و با همان شدت خاتمه می‌یابد.

فریادی بیانگر دنیای امروز ما. دنیایی پرمشغله و ناآرام!

۱- اکسپرسیونیسم انتزاعی Abstract Expressionism

صورتی غیرهندسی از هنر انتزاعی که در دهه ۱۹۴۰ شکل گرفت و در دهه ۱۹۵۰ رواج یافت. نقاشی‌های اکسپرسیونیستی انتزاعی معمولاً در ابعاد بزرگ و دارای رنگ‌ها و خطوط مشخصند. (فرهنگ اصطلاحات و واژگان هنرهای تجسمی، محسن کرامتی، ص ۱۲)

۲- Texture

۳- Willem de Kooning، نقاش هلندی، ۱۹۰۴-۱۹۹۷. یکی از برجسته‌ترین نقاشان رنگ پرداز در جنبش اکسپرسیونیسم انتزاعی بشمار می‌رود.

